

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Men schrijft in

te Tongeren, bij M. COLLÉE, uitgever & eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 34.

De *Postrijder* verschijnt 's dinsdag 's donderdags & zaterdags.

Abonnement

binnen de stad, 7 fr. per jaar. buiten de stad, 8 fr.

Een blad afzonderlijk, 15 centimen. Aankondigingen, 15 centimen per drukregel.

TONGEREN, DEN 22 SEPTEMBER.

Het liberalisme gaat te niet.

Het liberalisme, in ons land, is in volle ontbinding. Zijne gazetten bestadigen dat op de meeste plaatsen de liberalen elkander niet meer verstaan en spannen te vergeefs pogingen in om de verdeelde krachten te vereenigen. Zij erkennen ook dat de katholieken zoo gauw van het bewind niet zullen kunnen verdreven worden; ja, zij durven niet meer voorspellen wanneer de liberalen er nog zullen aankomen.

Zonder eenige heerszuchtigen, inhunnen hoogmoed gekrenkt, en de plaatskens-jagers, die zich zoeken te nestelen, gelooven wij dat het liberalisme de worsteling zou opgeven. En inderdaad, het is ontmoedigend omdereen te moeten kijven, en in het openbaar voorzeggings te moeten doen, die men weet dat verkeerd zullen uitvallen.

Hoe hebben, op zoo korte jaren, de macht en de invloed van het liberalisme zoo laag kunnen dalen? Dit schijnt onbegrijpelijk en echter is zulks sedert lang voorzgd geweest. Het liberalisme draagt in zich de kiem zijner ontbinding. Het erkent geen gezag boven 's menschen eigen rede. Zoolang zijne aangehangen aan het ordewoord der aanleiders gehoorzaamden en de principen die hun voorhouden wierden blindelings aanvaardden, was het eene geduchte macht. Doch van den oogenblik dat in den schoot van het liberalisme, de principen, door deze op zulke, door gene op eene andere wijze, uitgelegd wierden, was die macht gebroken en is het liberalisme een leger zonder regeltucht geworden, waarin iedereen zich als oversten aanstelt en iedereen oordeelt of hij de gegeven bevelen moet uitvoeren of miskennen.

In zulke omstandigheid geraken de overdrevensten en de buitensporigsten altoos aan het hoofd. Dit is hier ook het geval. De groote bazen van het liberalisme hebben hun gezag verloren en kunnen niet meer liberaal blijven, dan met gedwee de hevigste schreeuwers hunner partij te volgen. Gematigdheid is een schelmstuk geworden in de oogen dier lawijtmakers, die niets dan de uiterste middelen willen kennen. Daardoor verlaten de weldenkende en klaarziende personen de partij, die zich weldra in radikale of republikeinsche partij zal hervormen.

De liberale bladen willen... geene processien meer; van Bismark wil ze niet meer, de logie doet wat van Bismark wil, en onze geuzen apen tegenwoordig zoo geerne de Pruisen achterna, die voor hen 't model van liberalism zijn.

De liberalen willen nu doen gelooven dat zij de processie van Verviers belet hebben, zij beloven dit spel, op andere plaatsen, opnieuw te beginnen. Wat zegt de minister van justicie van die bedreiging?

Zeker wij willen geene botsingen; maar als men denkt, dat de katholiek zich door deze brutaliteiten zal laten afschrikken, bedreigt men zich grootelijks.

De vrijheid bestaat voor hem gelijk voor iedereen, en hij is niet genegen zich die vrijheid, door eene bende schuimers, aan welke de gemeentelijke overheid heimelijk de hand schijnt te leenen, te laten ontnemen.

In alle geval kan men naar die brutale feiten afmeten, wat *pruisische priegelstok* en te wachten staat, indien de Baralisten andermaal aan het hoofd konden geraken. De vrijheid zou alsdan welhaast verwurgd zijn!

STADS-COLLEGIE.

De gemeente-raad van Tongeren was gisteren maandag vergaderd ten einde te beraadslagen over een voorstel van de heeren Meyers, Daris, Vroonen & Coart strekkende tot de herstelling van het godsdienstig onderwijs in het stads college.

Het voorstel dezer heeren, hetwelk wij in een volgend nummer breedvoeriger zullen bespreken, is door de liberale meerderheid verworpen geworden. Doch om de onnoozele menschen powder in de oogen te werpen, heeft de liberale meerderheid beslist dat de gemeente-raad zich tot den minister van binnenlandsche zaken zal wenden ten

einde eenen professor van godsdienst in ons collegie te bekomen. Alsof eenieder niet wist dat het niet de minister is die den leeraar van godsdienst benoemt maar dat de bisschop alleen dit recht heeft. In Gods Heere name, wanneer de gemeente-raad van Tongeren zich bij den minister zal aanbieden om eenen geestelijken professor van godsdienst te benoemen, dan zal de minister antwoorden dat die benoeming alleenlijk aan den bisschop toekomt en dat hij minister daarin niets te zien heeft.

Dat weten onze liberalen zoo goed als wij en het is juist om het godsdienstig onderwijs uit het collegie verwijderd te houden dat zij het voorstel van MM. Meyers, Daris, Vroonen en Coart verworpen hebben.

Met zijne gewone welsprekendheid heeft M. Meyers de gevolgen getoond welke de liberale koppigheid voor ons stads-collegie zal hebben. De liberalen hebben niets te antwoorden gehad maar met eenparige stemmen hebben zij het voorstel der katholieke leden verworpen.

Het gevolg van die liberale handelwijze zal zijn dat er met de heropening der klassen geen priester den voet in het stads-collegie zal zetten en dat de menschen die verlangen dat er een godsdienstig onderwijs gegeven worde, hunne kinderen naar andere collegien zullen zenden.

Wij zullen hierop terug komen.

BINNENLAND.

Men schrijft uit Brussel:

Wij hebben dezer dagen gemeld dat 15 carlistische soldaten, die op de onbeschofte wijze uit Frankrijk gedreven waren, te Brussel eene edelmoedige gastvrijheid hebben gevonden. Het middencomité der carlistische werken, zegt in eene mededeeling aan de dagbladen, dat het de 15 Carlisten, benevens vele anderen, reeds onder zijne bescherming heeft genomen. Het comité kleedt, voedt en huisvest deze dapperen, totdat het recht en de wettigheid de zegenaar zullen behaald hebben.

Men schrijft uit Antwerpen:

De heer Kreflinger is dood. De familie heeft op de doodkaart niet willen zetten dat *Hermann Charles Philippe* deel heeft gemaakt van den geuzenraad. Zij was zeker verlegen. Wie zou er niet verlegen zijn in 't gezelschap der Gitsen en der Nantjes?

Dat zijn er nu vier, en drie die hunne demissie hebben gegeven, en zij durven geene keuzing beleggen! Zij houden de demissies in de portfeuille van den pompier. Is dat geen bewijs, dat zij zelven de overtuiging hebben hunner onmacht, dat zij maar blijven voor den klank der 60 miljoen?

De *Vrijheid*, van Kortrijk, bevestigt de wonderbare genezing van mad. F. te Slootendriesch.

Men weet dat deze dame sedert twaalf jaren door eene kwaal was aangedaan, die aan al de heelmiddelen der bijzonderste geneesheeren van Brussel en van Parijs wederstaan had, en haar volkomen belette te gaan.

Zaterdag laatst is mad. F. met den ijzerenweg te Kortrijk teruggekomen en te voet afgestapt. Duizende en duizende nieuwsgierigen waren toegelopen om haar te zien. Mad. F. en haar echtgenoot zijn deze week naar Lourdes vertrokken, om hunne dankbaarheid aan Maria, in haar bevoorrecht heiligdom van Lourdes, te gaan bewijzen.

Gedurende de reis des konings van Denemarken naar Island, hebben eenige Engelschen den hoogsten ijsberg des lands, den « *Natna-Yokull*, » beklommen, iets wat tot hertoe nog niet gebeurd was. Die beklimbing duurde vijf dagen. Een ander reiziger, de rev. J. Wynne, viel in eene bron kokende water, daar de korst arde die ze bedekte, onder zijne voeten week; hij werd tamelijk erg verbrand.

BUITENLAND.

Frankrijk

HET EEN & ANDER UIT PARIJS.

Parijs wordt met recht eene wereld in 't klein genoemd; alles vindt men er, al de verschillende beroepen zijn er vertegenwoordigd, zelfs de landbouw. Onder de vestingwerken vindt men 188 pachters. 41 meierijen en 151 eigenaars, die van de opbrengst van hun land leven. Geen vak zoo zonderling, zoo ongelukkig, of men vindt het in Parijs, en de verdeling van den arbeid, als bij de bieën, grenst aan 't wonderlijke. Een eenvoudig zakmes moet door negen handen gaan, voor dat het gemaakt is. Zeker is het een aardig verschijnsel, dat niet minder dan in zestien werkplaatsen, alleen kunstooogen gemaakt worden.

De handel van Parijs is sterk voortgegaan; daarvan leven 402, 252 personen, waaronder 209, 634 mannen, en 182,598 vrouwen. In Parijs wordt alles gekocht en verkocht. De 5032 voddenrapers houden er eene eigene beurs op na, waar de nijverheid van oude gazetten, lappen en gebroken glaswerk geregeld wordt. Zeven huizen doen in oude postzegels; zij staan met alle deelerde arde in verbinding.

De kunst geeft brood aan 194,829 personen; aan een groot deel hunner niet meer dan dun, droog brood. Onder de kunstoeenaars zijn 1878 geleerden gerekend. De statistiek heeft uitgewezen, dat deze te samen 808 dienstheden houden, en

door hunne arbeid nog 2258 bloedverwanten ondersteunen.

Voor het zieke Parijs staan een groot getal geneesheeren, wetenschappelijk gevormde mannen en kwakzalvers ten dienst. Er zijn 1726 erkende geneesheeren, dat is een op duizend inwoners. Naast dit geregelde leger bestaan nog veel ongeregelde troepen, welke verderfelijke industrie nu meer dan ooit bloeit, en wel van een honderdtal slaapwandelaarsters; er zijn er die alleleidayeaven geven, weggehoopen handen terugvinden en zoo voort, tot de kaartlegsters toe.

Deze laatste bezigheid is wel een bewijs tot hoever de dwaasheid der menschen gaat. Er zijn zieneressen in de toekomst, bij wien men zich abonneeren kan; voor eenen franker maand zullen zij u eens per week de kaart leggen, hetgeen haar de helft van een half frankske kost. 't Is geen moeilijk werk en altijd dezelfde geschiedenis: een jong, blond heer ontmoet eene bruine dame, of omgekeerd.

Het leger beambten is 32,939 man sterk. Het ambtenaars leven is bepaald eene echt fransche ziekte, de eenige bijna welke de revolutien ontzien, misschien wel verergerd hebben.

Intusschen, het valt niet te ontkennen dat Parijs, ofschoon bij ieder bekend als eene stad van vermaken, toch eigenlijk misschien de stad is, waar het meest gewerkt wordt.

Natuurlijk is het in Parijs niet altijd rooskleurig; men drinkt er wel is waar minder dan in Londen, maar men zal toch moeten erkennen, dat het getal wijnhuizen er overgroot is; er zijn er 25000 met 7226 billards. Die ongezonde gelegenheden zijn steeds vol meest met werklieden, en niet alleen 's avonds na het werk, maar ook 's morgens vroeg. Onder die soort van menschen is de verkeerde meening verbreid, dat men niet aan het werk moet gaan zonder eenen « *piereverschrikker* » gebruik te hebben; zij noemen dat *tuer le ver*. Nu wordt niet overal wijn, maar meer brandewijn gedronken, dus heeft die morgendrank dikwijls schadelijke gevolgen.

Buiten de opgesomde werkers in de groote maatschappij tel men in Parijs nog wel 200,000 menschen die des morgens opstaan, indien ze ten minste 's avonds zoo gelukkig geweest zijn iets te vinden, om hun hoofd neer te leggen, zonder de lastige vraag te kunnen oplossen, hoe zij aan een maal zullen komen.

Toch leven zij, maar hoe? Twee honderd duizend werkeloze handen! Dat is een groot cijfer. Inderdaad 't kan geene verwondering geven, wanneer in dagen van oproer, vreemde, woeste kevels zichtbaar worden. Het leger van misdadigers is niet te beperken; pakt men er vier dan treden er twintig voor in de plaats. Het vult zich aan uit den stroom van dwalers, welke elk jaar zich over Parijs uitstort. De politie kan niets anders doen dan hen in toom te houden; uitroeiën is niet mogelijk, zelfs niet aan de hand der strengste wetten.

Italië.

Ziehier volgens de *Monitore degli ordini religiosi* eenige wetenswaardige bijzonderheden over den persoon en de familie van Z. H. Pius IX. Ofschoon deze bijzonderheden voor een groot deel onze lezers niet nieuw zijn, schijnt het ons nuttig de zelve nog eens te herinneren.

Het paleis van den Paus te Sinigaglia, draagt het nummer 33 der straat van den berg van barmhartigheid en heeft nog twee andere ingangen die op twee verschillende straten uitkomen. Langs buiten draagt het, ofschoon zeer eenvoudig, den stempel van eene heerenwoning; het is gebouwd uit rooden steen, met marmeren zuilen aan de ingangen en heeft drie verdiepingen, iedere van 5 vensters.

De kamer waar Pius IX geboren werd is op de tweede verdieping, en wordt bewoond door zijne schoonzuster de gravin Victoria, die denzelfden ouderdom heeft als Z. H.

Langs den trap die naar deze kamer geleidt, ontmoet men een Mariabeeld, voor hetwelk eene lamp staat te branden, welke de Paus verleden jaar aldaar heeft doen plaatsen ter vervanging der vorige die zeer oud was, en zich in zeer slechten staat bevond. Op de eerste verdieping, in de kapel, bemerkt men eene kostbare schilderij van een grooten meester; daar heeft de jonge Joannes-Maria Mastai de mis gehoord en ze ook tweemaal gelezen sedert zijne verhefing tot het pausdom. Het huis van den graaf Hieronimus, vader van Pius IX, ging over tot zijn oudsten zoon, graaf Gabriël, die verscheidene malen banierdrager van Sinigaglia was, en de stad eene waterleiding, fontein en wasplaatsen bezorgde.

Sedert zijn overlijden is de eigendom overgegaan in handen van graaf Lodewijk zijn zoon, die met eene gravin Del Drago in huwelijk getreden is.

Buiten de poort der kapucijnen aan de overzijde van de brug der misa, links van de fontein door graaf Gabriël opgericht, ontmoet men een klein nederig huisje, in welker gevel een beeld van O.-L.-Vrouw der zeven Weeën, in eene nis is geplaatst, met het volgende opschrift in het Italiaansch:

MDCCCXVI. Verneem, o, voorbijganger dat in deze hut, door de gravin Mastai-Ferretti aan hunne landbouwers geschonken, met mij werd gevoederd Dominicus Governorator, door mijne moeder Marianna Chiavini; Pius IX, P. O. M. — Ho, indien de goede oude moeder thans nog leefde, welke troost en welk een feest voor haar!

De voedsterbroeder van Pius IX leeft nog; hij schijnt immer jong, zoodanig bloeiend is zijne gezondheid, en werkt in de velden, zoodanig Pius IX zelf werkt in de velden, welke God hem te bebouwen heeft gegeven. De grafkelder der familie Mastai is in die Magdalena-kerk, voor het antaaf van den H. Antonius a Padua. Uit de opschriften blijkt, dat Joannes-Maria, oud-grootvader van Pius IX, geleefd heeft tot 75 jaren; Hierculus, zijn grootvader tot 95 jaren; Hieronimus, zijn vader, tot 85 jaren; zijne moeder tot 88 jaren. Wat de drie broeders van Z. H. aangaaft, Joseph is overleden in den ouderdom van 76 jaren, Gabriël telde 88 en Gaëtan 89 jaren bij hun overlijden. Deze laatste heeft de Magdalena-kerk doen herstellen en heeft een legaat gegeven aan het gasthuis, om er gedurig tien mannen en tien vrouwen te ontevangeven.

De hooge ouderdom welke geheel de familie Mastai bereikt heeft, moet ons het grootste vertrouwen inboezemen, Pius IX zal nog lang voor de kerk bewaard blijven.

Politiek overzicht.

De *Gemeinde Zeitung*, een oostenrijksch dagblad bevat een artikel nopens de spansche kwestie, waarin ontwikkeld wordt, hoe M. von Bismark twee jaren lang gepoogd heeft wantrouwen te zaaien tusschen Italië en Frankrijk om hierdoor eerstgenoemd land tot een oorlog met het laatste aan te drijven, waarin Duitschland tegen Frankrijk partij zou gekozen hebben. Verder wordt er in aangehouden, hoe prins van Bismark zich tot Spanje wendde, alsook de geheime oorzaken die Duitschland aanzetten in het gehouden gedrag van M. Lindau, als konsul van Pruisen te Bayonne.

Het katholiek *Vaterland* van Munchen meldt dat de spansch republikeinsche troepen baron van Pfoertzner, uit Aken, die in dienst stond onder don Carlos, hebben krijgsgevangen genomen en met dolken hebben omhals gebracht. Hierop vraagt het *Vaterland* of het leven van dien jongeling « *die lid was van eene achtbare familie* » niet opweeft tegen dat van eenen kapitein Schmidt, waarop door het dagblad gewezen wordt als op een gemeen spion.

De *Iberia* meldt, dat er door den hertog van Parma en de graven van Caserta en Barry tijdens hun verblijf in Spanje een raad gehouden is met don Carlos, waarin besloten werd don Carlos, na den graaf de Chambord, als den eenigen vertegenwoordiger van de vier takken der Bourbons te beschouwen. Hierdoor, zegt dit dagblad, vervallen, na het overlijden van graaf de Chambord, alle rechten op den franschen troon op don Carlos. (?)

Het *Amsblatt* van het Duitsch Keizerrijk bevat de ministerieele circulair, waardoor de processien bevaarden en andere openbare godsdienstige vertooningen geregeld worden. Dewijl nu geen andere godsdienst dan de katholieke, soortgelijke plechtigheden viert, straalt hieruit ten volle door dat dit reglement tegen de Roomsche-katholieke kerk gemaakt is. Misschien ook hoopt prins van Bismark hierdoor een geloof, waaraan hij eenen doodelijken haat gezworen heeft, het hoofd te verpletteren.

Dit willekeurige politiereglement verbiedt alle processien en bevaarden, waartoe geene vergunning verleend is door de bevoegde overheden, omdat zij nadeelig kunnen werken op de circualatie (!) gevaarlijk kunnen worden voor de openbare rust (!) en zeer veel nadeel toebrengen aan de algemeene gezondheid (!!) Misschien is het ergste ongelijk, zegt het verslag, dat er in de godsdienstige beoogtingen gevonden worden, wel hierin gelegen, dat deze inbreuk kunnen maken op de rechten van personen, die andere gevoelenis aangekleefd zijn.

Elke priester, wiens kerk als vertrekpunt eener processie zal gediend hebben, wordt burgerlijk verantwoordelijk voor de wanoders, en de madoelen die hieruit kunnen voortspuiten. Dat heeten wij den vrijen toom geven aan het godsdiensthatend liberalisme, want hierdoor is elke kwaadwillige gemachtigd eene processie te storen, dewijl toch alle ongelijk op de deelnemers terugvalt; immers zij deze, volgens het reglement, verantwoordelijk gesteld voor de wanoders, die uit de waarneming van hunne godsdienstplichten kunnen voortspuiten.

Het hatelijkste van dit politievoorschrift moet echter gezocht worden in het slot, waardoor het uitdrukkelijk verboden wordt, personen, die geen deel nemen aan die betoogingen, te dwingen, het hoofd te ontdekken of te kuisen bij 't voorbijgaan der processien, even alsof de katholieke godsdienst andersdenkende dwong tegen hun geweten te handelen, daar toch de menschelijkheid wil, dat elk godsdienstig gevoel geerbiedigd wordt, waer en op welke manier dit ook begrepen zij.

Om aan dien hatelijken dwang nog meer nadruk te geven, zijn al de overheden verplicht, die personen te beschermen, welke door deze vreedzame betoogingen zouden gehinderd worden; dus, indien deze of gene kwaadwillige eene processie wil verhoeden, is het hem genoeg haar den weg te versperren om oogenblikkelijk door de hooge overheid de processie te doen eindigen, « omdat hij een andersdenkende, » dit gewild heeft. Dit reglement zal over geheel Duitschland ingevoerd en zijne bepalingen zullen streng en zonder ontzag toegepast worden.